biblioteca școlarului

VASILE ALECSANDRI

CHIRIȚA ÎN IAȘI SAU DOUĂ FETE Ș-O NENEACĂ

Litera INTERNAȚIONAL

biblioteca școlarului

Vasile
ALECSANDRI

CHIRIŢA ÎN IAŞI
sau
DOUĂ FETE ŞI-O NENEACĂ

Litera
INTERNAŢIONAL
BUCUREŞTI — CHIŞINĂU

TABEL CRONOLOGIC

1821 Iulie 21 *S-a născut, conform opiniei majorităţii cercetătorilor, cel de-al doilea copil, Vasile, al medelnicerului Vasile Alecsandri şi al Elenei, născută Cozoni, în oraşul Bacău. Curând familia viitorului scriitor se mută la Iaşi.*

(Conform altor surse, Alecsandri s-ar fi născut în 1819 sau chiar în 1818.)

1827 Vasile Alecsandri ia primele lecţii de la dascălul maramureşean Gherman Vida, profesor la Seminarul de la Socola.

1828—1834 Viitorul scriitor îşi continuă învăţătura în pensionul lui Victor Cuénim, deschis în 1828 la Iaşi. Verile şi le petrece la Mirceşti, unde tatăl său cumpărase moşia.

1834—1839 Împreună cu alţi fii de boieri, Vasile Alecsandri îşi face studiile la Paris. După trecerea bacalaureatului literar se pregăteşte să intre la medicină, dar abandonează. Urmează cursurile facultăţii de drept, însă după câteva luni renunţă. Tatăl său l-ar fi vrut inginer, dar tânărului Alecsandri îi lipsea bacalaureatul în ştiinţe, pe care nu-l poate obţine. Se dedică literaturii, scriind primele versuri în limba franceză, între care poemul Zunarilla.

1839 În drum spre Patrie Vasile Alecsandri întreprinde o lungă călătorie prin Italia. Vizitează Florenţa, Roma, Padova, Veneţia, Triest. Din această călătorie culege impresii necesare scrierii primelor opere în limba română Buchetiera de la Florenţa *şi* Muntele de foc.

1840 În revista "Dacia literară" (nr. 3, mai—iunie) este publicată nuvela Buchetiera de la Florenţa. Este numit, împreună cu C. Negruzzi şi M. Kogălniceanu, director al teatrului din Iaşi. Pentru nevoile scenei scrie vodevilul Farmazonul din Hârlău, *care se joacă la 18 noiembrie.*

1841 Pe scena teatrului ieşean se joacă piesa lui Vasile Alecsandri Modista şi cinovnicul.

1842 V. Alecsandri călătoreşte prin munţii Moldovei, fapt care i-a prilejuit

"descoperirea tezaurului poeziei populare". Sub influenţa acestora Vasile Alecsandri scrie primele sale poezii româneşti — Doinele.

1843—1844 Vasile Alecsandri întreprinde lungi excursii prin munţii şi prin satele Moldovei, culegând folclor. Din această perioadă datează nuvela O primblare la munţi.

1844 La 18 ianuarie are loc premiera piesei Iorgu de la Sadagura, *primită de public cu deosebită căldură. Împreună cu Mihail Kogălniceanu şi Ion Ghica, scriitorul se află în fruntea revistei "Propăşirea". Aici sunt publicate o parte a doinelor sale, nuvelele* O primblare la munţi *şi* Istoria unui galbăn.

Aflat pentru cură la Borsec, Vasile Alecsandri scrie nuvela Borsec. *Dă la iveală "fiziologia"* Iaşii în 1844.

1845 Face cunoştinţă cu Nicolae Bălcescu şi cu alţi tineri munteni la moşia Mânjina a lui Costache Negri. Tot acum vizitează Bucureştii. Este epoca în care creşte afecţiunea sa pentru Elena Negri, căreia îi dedică o seamă de poeme (8 Mart ş.a.).

1846—1847 Vasile Alecsandri o însoţeşte pe Elena Negri în străinătate, pentru îngrijirea sănătăţii. Italia, Austria, Germania, Franţa, apoi din nou Italia îi prilejuiesc impresii profunde. Însă boala Elenei se agravează, iubita poetului stingându-se pe vapor la întoarcere în Patrie. În vară se află la odihnă la Balta Albă. Impresiile din această localitate şi-au găsit expresia în nuvela Balta Albă.

1847 Scrie piesa Piatra din casă.

1848 Martie *Începe mişcarea revoluţionară din capitala Moldovei. Alecsandri scrie* Deşteptarea României *şi redactează împreună cu alţi patrioţi petiţia cuprinzând revendicările ce trebuiau aduse la cunoştinţa domnitorului Mihail Sturza. După înăbuşirea mişcării se refugiază în munţi, apoi trece la Braşov. Evocarea acestor întâmplări o face în fragmentul de proză* Un episod din anul 1848.

1849 Vasile Alecsandri redactează studiul Românii şi poezia lor, *sub forma unei scrisori către A. Hurmuzachi, studiul fiind publicat în revista "Bucovina".*

1850 Aprilie 9 *Are loc reprezentaţia piesei* Chiriţa în Iaşi sau Două fete ş-o neneacă.

1851 La întoarcerea din Paris şi Londra, cu vaporul pe Dunăre, vasul e pe punctul de a se scufunda. Întâmplarea e povestită în episodul Înecarea vaporului Seceni pe Dunăre, *destinat să apară în primul*

număr al proiectatei reviste "România literară". Episodul este mai târziu încadrat în naraţiunea dramatizată Un salon din Iaşi.
August 5 *Este reprezentată cu mare succes* Chiriţa în Iaşi.

1852 Aprilie *Apare la Iaşi prima fasciculă din colecţia de opere folclorice:* Poezii poporale. Balade (cântece bătrâneşti) adunate şi îndreptate de V. Alecsandri.
Octombrie *Vasile Alecsandri scoate prima culegere din teatrul său,* Repertoriu dramatic. *Este reprezentată piesa* Chiriţa în provincie.

1853 *La Paris, unde se găsea încă din toamna precedentă, Vasile Alecsandri publică primul volum de poezii originale,* Doine şi lăcrimioare, *dispuse în trei cicluri:* Doine, Lăcrimioare, Suvenire.
La Iaşi îi apare cea de-a doua fasciculă a Poeziilor poporale.
Vasile Alecsandri întreprinde o lungă călătorie în sudul Franţei, în Spania şi în nordul Africii. Relatarea parţială a acestei călătorii se cuprinde în "ziarul de călătorie" Călătorie în Africa. *Scriitorul intercalează în cursul relatării diverse episoade narative, ca* Cel întâi pas în lume *(publicat iniţial în 1841 în "Albina românească" sub titlul* Pierderea iluziilor) *şi* Suvenire din Italia. Monte di fo, *publicat tot acolo, în 1843.*

1854 *Moare tatăl scriitorului. Preluându-şi moştenirea, Alecsandri eliberează ţiganii robi de pe moşiile sale.*

1855 *Apare, sub conducerea poetului, revista "România literară", în care vede lumina tiparului poezia* Anul 1855. *Tot aici apar fragmente din* Călătorie în Africa *şi nuvela* Balta Albă.

1856 *Are loc congresul de pace de la Paris, decisiv pentru viitorul politic al Principatelor, care aspirau la unire. Alecsandri se dedică integral cauzei luptei pentru Unire.*
În "Steaua Dunării", ziar condus de Mihail Kogălniceanu, apare la 9 iunie Hora Unirii.

1857 *Vede lumina tiparului culegerea de proză* Salba literară, *conţinând povestiri, impresii de călătorie şi câteva scrieri dramatice.*
În ziarul "Concordia" din Bucureşti apare poezia Moldova *în 1857.*

1859 *După alegerea ca domnitor a lui Cuza, scriitorul pleacă într-o lungă misiune diplomatică la Paris, Londra şi Torino, pentru a obţine recunoaşterea dublei alegeri a lui Cuza. La Paris îi vizitează pe Lamartine şi pe Mérimée şi caută să câştige bunăvoinţa ambasadorului Rusiei, contele Kisseleff, fostul guvernator al Principatelor între 1829 şi 1834.*

1860 Abandonează activitatea politică şi se retrage la Mirceşti, în mijlocul familiei, unde se dedică scrisului, compunând piese de teatru, printre care Rusaliile*, şi câteva cântecéle comice.*

1861 Îndeplineşte o nouă misiune diplomatică, încredinţată de Cuza. În vederea recunoaşterii Unirii de către puterile europene, Alecsandri vizitează Parisul, Torino, Milano, iar un timp girează afacerile agenţiei diplomatice de la Paris, în locul fratelui său.
Reîntors la Mirceşti, scrie piese şi cântecéle comice.

1863 La Iaşi apare ediţia a doua a volumului Doine şi lăcrimioare *cu ciclul* Mărgăritărele.
Apare partea a doua a Repertoriului dramatic*, cuprinzând ultimele piese ale scriitorului.*

1866 Apare într-un volum întreaga colecţie a Poeziilor populare.
E numit membru al Societăţii literare române pentru cultura limbii, care în 1879 avea să devină Academia Română.

1868 Publică, în "Convorbiri literare", primele pasteluri: Sfârşit de toamnă, Iarna, Gerul *etc.*

1871 Îşi dă demisia din Societatea literară română, după ce aceasta hotărâse să adopte principiul etimologic în scriere şi să publice dicţionarul lui Laurian şi Massim.

1872 Apare studiul Introducere la scrierile lui Constantin Negruzzi, *mai întâi în "Convorbiri", apoi ca prefaţă la volumul de scrieri ale lui Negruzzi scos de Editura Socec.*
Scrie poemul Dumbrava Roşie, *pe care îl citeşte la o şedinţă a "Junimii".*

1874 Apare piesa Boieri şi ciocoi, fiind reprezentată pe scena teatrului ieşean.

1875 Văd lumina tiparului, la Socec, primele patru volume din seria Operelor complete, *cu o prefaţă a autorului. Ele cuprind creaţia dramatică.*
În acelaşi an apar următoarele trei volume, cuprinzând creaţia poetică.

1876 Este publicat volumul al optulea al Operelor complete: Proza.

1877 Mai 9 *Proclamarea independenţei ţării în parlament. La aflarea veştii Alecsandri scrie poezia* Balcanul şi Carpatul, *cu care inaugurează ciclul* Ostaşii noştri.

1878 Apare volumul Ostaşii noştri.

1878—1879 Vasile Alecsandri se dedică lucrului la drama istorică Des-

pot-Vodă. *În mai 1879 citeşte piesa la o şedinţă a "Junimii" bucureştene. Are loc reprezentaţia piesei la Teatrul Naţional din Bucureşti. Este invitat să-şi reia locul la Academie şi să participe la lucrările anuale, fiind ales în comisia pentru modificarea ortografiei.*

1880 *Apare cel de al nouălea volum din seria* Operelor complete, *cuprinzând* Legende nouă *şi* Ostaşii noştri.
Vasile Alecsandri plăsmuieşte nuvela Vasile Porojan, *sub forma unei epistole către Ion Ghica. Scrie feeria* Sânziana şi Pepelea. *În "Albumul macedoromân" al lui V. A. Urechiă apare "istorioara de început de amor" Margarita, scrisă cu zece ani mai înainte, dar relatând un episod de tinereţe, localizat în timp prin 1850—1852.*

1881 *I se decernează Marele premiu "Năsturel-Herăscu" al Academiei Române pentru drama* Despot-Vodă *şi poeziile din ultimul volum de* Opere complete.

1883 *Într-o şedinţă a "Junimii" şi la Academie Alecsandri citeşte noua sa piesă* Fântâna Blanduziei.

1884 Fântâna Blanduziei *este reprezentată, cu mare succes, la Teatrul Naţional. Scrie piesa* Ovidiu.

1885 *Este numit ministru plenipotenţiar al României la Paris, post pe care îl deţine până la moarte.*

1886 *Realizează o nouă versiune a piesei* Ovidiu.

1888 *Scrie* Plugul blestemat. *Se ivesc primele semne ale bolii care avea să-l răpună.*

1890 August 22 *Vasile Alecsandri se stinge din viaţă la Mirceşti. Este înmormântat la 26 august în grădina casei, dăruită în 1914 Academiei, de către soţia poetului. Deasupra mormântului a fost ridicat un mausoleu din iniţiativa Academiei, în 1928. Întreg ansamblul a devenit muzeu memorial.*